

A) ZDROJE OHROZENIA

Možnými zdrojmi ohrozenia na území mesta Poprad sú:

1. **Živelná pohroma** je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k nežiaducemu uvoľneniu kumulovaných energií alebo hmôt v dôsledku nepriaznivého pôsobenia prírodných síl, pri ktorej môžu pôsobiť nebezpečné látky alebo pôsobia ničivé faktory, ktoré majú negatívny vplyv na život, zdravie alebo na majetok.
  - a) povodne a záplavy,
  - b) dážď, búrky a krupobitie,
  - c) vietor a víchrica,
  - d) extrémne nízka alebo vysoká teplota,
  - e) sneženie, snehové jazyky a záveje,
  - f) hmla, námraza, poľadovica,
  - g) zemetrasenie a zosuv pôdy.
2. **Havária** je mimoriadna udalosť, ktorá spôsobí odchylku od ustáleného prevádzkového stavu, v dôsledku čoho dôjde k úniku nebezpečných látok alebo k pôsobeniu ničivých faktorov, ktoré majú vplyv na život, zdravie a majetok.
  - a) požiare a výbuchy,
  - b) únik nebezpečných látok, prípravkov a odpadov, ropných produktov a následným kontaminovaním územia, ovzdušia, vodných tokov, zdrojov pitnej vody a podzemných vôd,
  - c) poškodenie vedení rozvodných sietí, ich zariadení a diaľkovodov.
3. **Katastrofa** je mimoriadna udalosť, pri ktorej dôjde k narastaniu ničivých faktorov a ich následnej kumulácii v dôsledku živelnej pohromy a havárie.
  - a) veľké cestné, železničné a letecké nehody spojené s požiarimi, prípadne únikom nebezpečných látok.
4. **Teroristický útok** je napadnutie objektov sústreďujúcich spravidla väčšie množstvo osôb s cieľom spôsobiť straty na životoch, zdraví a majetku, spôsobiť strach a paniku obyvateľstva. Na útok môžu byť použité konvenčné zbrane a prostriedky obsahujúce chemické, biologické a rádioaktívne látky a materiály.

B) ROZSAH MIMORIADNEJ UDALOSTI A NÁSLEDKY NA POSTIHNUTOM ÚZEMÍ A ŽIVOTNOM PROSTREDÍ

Živelná pohroma

Územie postihnuté účinkami živelnej pohromy je charakterizované:

- zatopením objektov a zaplavením rozsiahleho územia,
- postihnutím veľkého počtu osôb, ktorí sú bez prístrešia a základných životných potrieb, šokované, zranené alebo usmrtené,
- závalmi ulíc, poškodením alebo nezjazdnosťou ciest a chodníkov,
- zničením a poškodením budov, priemyselných objektov, mostov, narušením dopravy, zničením kultúrnych pamiatok a chránených prírodných útvarov
- vznikom požiarov
- zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení
- celkovým narušením života, životného prostredia a obmedzením výroby

Vplyvom búrok, krupobitia a vytrvalých dažďov dochádza k zaplaveniu poľnohospodárskej pôdy, cestných komunikácií v blízkosti vodných tokov a taktiež občianskej a inej zástavby. Kritickými oblasťami sú: JUH III, Brežný riadok, Športová ulica, Matejovské námestie, Staničná ulica, Kukučínova ulica.

V zimnom období na celom území mesta Poprad môže dochádzať k nezjazdnosti ciest a chodníkov vplyvom vytvárania námrazy a poľadovice, prípadne extrémneho sneženia. V spojení so silným vetrom často dochádza k vzniku snehových jazykov a závejov.

Mesto Poprad z doteraz známych seizmických pohybov sa nachádza v pásme mierneho až dosť silného zemetrasenia podľa MSK-64 s maximálnou magnitúdou do 4,5 Richtrovej stupnice. Cítia to všetci v budovách, zvieratá sú nepokojné, okná môžu praskať. Lampy sa viditeľne kývajú. Môže dochádzať k poškodeniu stavieb z nepálených tehál.

Havária

Územie postihnuté účinkami havárie je charakterizované:

- zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení
- postihnutím a ohrozením osôb, ovzdušia, zvierat, terénu, vody a potravín,

Veľkým lesným požiarom môže byť ohrozená Kvetnica z dôvodu využívania tejto časti mesta ako rekreačno – oddychovej zóny obyvateľov mesta Poprad.

Medzi potenciálne rizikové miesta vzniku požiaru môžeme zaradiť pivničné priestory obytných domov a garáže v ktorých sa skladujú horľavé materiály (farby, riedidlá, pohonné hmoty).

K úniku nebezpečných látok môže dôjsť z týchto stacionárnych zdrojov:

Zimný štadión Poprad

Zimný štadión so sezónnou prevádzkou s krytou ľadovou plochou. Strojovňa sa nachádza v tom istom objekte ako ľadová plocha s hľadiskom. Chladenie ľadovej plochy je nepriame, na chladenie sekundárneho chladiaceho média sa používa bezvodý čpavok. V období mimo prevádzky ľadovej plochy sa celý objem primárneho chladiva (bezvodý čpavok) uchováva v expanznej nádobe primárneho okruhu.

Tatranská sladovňa, s. r. o.

Bývalý Pivovar Tatran v Poprade, v súčasnosti sa orientuje na výrobu a predaj sladu. Objekt s celoročnou prevádzkou, čpavok sa používa na chladenie sladových jám.

DC Nordia, s. r. o.

Bývalé Mraziarne Poprad. Potravinárska firma, objekt s celoročnou prevádzkou. Na chladenie skladovacích priestorov (uskladnenie chladených a mrazených potravín sa používa bezvodý čpavok (primárne chladenie).

Rozsah ohrozenia a následky mimoriadnej udalosti spojenej s únikom čpavku (chemickej nebezpečnej látky) v stacionárnych zdrojoch ohrozenia na postihnutom území.

Časové faktory ohrozenia:

Pri úniku čpavku sa predpokladá, že dôjde k okamžitému ohrozeniu bezprostredného okolia havárie s krátkodobými následkami. Rýchlosť a smer šírenia sa oblaku pár čpavku a ich koncentrácia v oblaku závisí od rýchlosti prízemného vetra, od smeru prízemného vetra a od stability prízemnej vrstvy atmosféry.

Zimný štadión Poprad

polomer oblasti ohrozenia: 100 m
veľkosť oblasti ohrozenia: 3,14 ha
počet ohrozených osôb: v objekte: 4532
mimo objektu: 0

Predpokladaná mimoriadna udalosť spojená s únikom čpavku na Zimnom štadióne v Poprade by mala za následok okamžité ohrozenie obsluhy strojovne. Je nepravdepodobné, že dôjde k ohrozeniu ostatných osôb v objekte (14 zamestnancov a 18 osôb prevzatých do starostlivosti, ku ktorým by v prípade, že k mimoriadnej udalosti dôjde počas konania hokejového stretnutia pri plne obsadenom hľadisku pribudlo 4500 osôb). Vzhľadom na to, že sa jedná o uzavretý objekt, mimo neho sa koncentrácia pár čpavku znižuje skokovo, preto sa nepredpokladá ohrozenie obyvateľstva mimo objektu ani narušenie premávky na ceste I/67 a miestnych komunikáciách. Zimný štadión je vybavený autonómnym systémom varovania.

Tatranská sladovňa, s. r. o.

polomer oblasti ohrozenia: 53 m
veľkosť oblasti ohrozenia: 0,88 ha
počet ohrozených osôb: v objekte: 10
mimo objektu: 0

Predpokladaná mimoriadna udalosť spojená s únikom čpavku v Tatranskej sladovni, s. r. o. By mala za následok okamžité ohrozenie obsluhy strojovne a v priebehu niekoľkých desiatok sekúnd ohrozenie ostatných osôb v objekte (spolu 10 osôb). Vzhľadom na polomer oblasti ohrozenia by následky mimoriadnej udalosti nepresiahli územie firmy.

DC Nordia, s. r. o.

polomer oblasti ohrozenia: 200 m
veľkosť oblasti ohrozenia: 12,36 ha
počet ohrozených osôb: v objekte: 48
mimo objektu: 200

Predpokladaná mimoriadna udalosť spojená s únikom čpavku vo firme DC Nordia, s. r. o. By mala za následok okamžité ohrozenie obsluhy strojovne a v priebehu niekoľkých sekúnd až desiatok sekúnd (podľa lokalizácie úniku) aj ohrozenie ostatných zamestnancov. Podľa smeru vetra by postupne bolo ohrozené obyvateľstvo v rodinných a bytových domoch v oblasti ohrozenia – Staničná ulica a Továrenská štvrť. Do troch minút sa oblak pár rozšíri po cestu I./67 a po hranicu areálov firiem Tatramat, a. s. a Whirlpool Slovakia, spol. s r. o. Hranicou areálov týchto firiem prebieha zároveň hranica oblasti ohrozenia. Došlo by k časovej tiesni pri realizácii opatrení na zabezpečenie ochrany uvedeného ohrozeného obyvateľstva. Bola by narušená doprava na miestnych komunikáciách a doprava na ceste I/67.

K úniku nebezpečných látok môže dôjsť i z mobilných zdrojov. Ohrození sú obyvatelia v blízkosti

- diaľnice D1, cesty E50/18 Svit – Jánovce a cesty I/67 Vernár – Poprad – Matejovce.
- železničnej trate Štrba – Vydrník a Poprad - Matejovce

Kritickými sú úseky, kde sa pretína cestná a železničná trasa.

Katastrofa

Územie postihnuté účinkami katastrofy je charakterizované:

- postihnutím a ohrozením osôb, ovzdušia, zvierat, terénu, vody a potravín,
- zhoršením hygienických podmienok, vznikom a šírením infekčných ochorení,

- narušením života, výroby a životného prostredia.

Z dôvodu existencie letiska Poprad – Tatry (kataster Veľká) je možné ohrozenie spôsobené leteckou prevádzkou. Najväčšie ohrozenie je pri pristávaní alebo vzlete lietadla. Koridor priletu a odletu je v smere Matejovce – Spišská Sobota – Veľká (približne kopíruje diaľnicu D1).

Teroristický útok

Územie postihnuté účinkami teroristického útoku je charakterizované:

- usmrtením, zranením a ohrozením veľkého počtu osôb,
- kontaminovaním ovzdušia, vody, potravín a terénu,
- vznikom paniky postihnutého i nepostihnutého obyvateľstva,
- vznikom značných materiálnych škôd a strát a pod.

Na území mesta Poprad boli vytypované priestory a objekty ako možné ciele chemického a biologického terorizmu. Prehľady objektov sa nachádzajú v Pláne krízového riadenia.

C) NEBEZPEČNÉ VLASTNOSTI A OZNAČOVANIE LÁTOK A PRÍPRAVKOV, KTORÉ BY MOHLI SPÔSOBIŤ MIMORIADNU UDALOSŤ

Čpavok - bezvodý (UN kód – 1005; Kemmlerov kód – 268)

Základná charakteristika

Pri bežných podmienkach je čpavok bezfarebný plyn so štiplavým dráždivým zápachom. Je charakterizovaný ako toxická veľmi nebezpečná látka. Pary amoniaku sú ľahšie ako vzduch, ale pri vysokej vlhkosti vzduchu (hmla, zrážky) vytvára so vzdušnou vlhkosťou studenú bielu hmlu, ktorá sa správa ako ťažký plyn (drží sa pri zemi). Bežne sú pary čpavku nehorľavé, vznietenie môže nastať len pôsobením silného zdroja energie (vysoká teplota, silný elektrický výboj). Vo vode je čpavok veľmi dobre rozpustný, vytvára s ňou silne leptavé zmesi aj pri zriedení. Pri kontakte s kyselinami prebieha prudká neutralizačná reakcia za vzniku amónnych solí. Čpavok silno koroduje kovy. Zistiteľnosť čpavku čuchom je 0,0005% objemovej koncentrácie (% obj.).

Riziká pre zdravie a život

Pri vyšších koncentráciách plynu v ovzduší leptá oči, dýchacie cesty, pľúca a kožu. Pri nadýchaní koncentrovaných pár čpavku môže dôjsť k edému pľúc, prípadne ku kŕču dýchacích ciest, čo môže mať za následok udusenie. Znesiteľnosť na dlhšiu dobu je 0,03% obj., ťažko znesiteľná je koncentrácia 0,05% obj. a neznesiteľná je koncentrácia 0,07 – 0,1% obj. Koncentrácia čpavku 0,2 – 0,3% obj. je po pol až jednej hodine smrteľná. Pri koncentráciách vyšších ako 0,5% obj. nastáva smrť do pol hodiny.

Styk kvapalného čpavku s nechránenou pokožkou vyvoláva ťažké omrzliny majúce ráz popálenín druhého stupňa (vzhľadom na telotu varu -33,5 °C sa pri styku s pokožkou búrlivo odparuje a vzhľadom na veľké skupenské teplo ju prudko ochladzuje).

Pri koncentráciách medzi dolnou (14% obj.) a hornou (28% obj.) medzou výbušnosti môže pri pôsobení iniciátora dôjsť k výbuchu s príslušnými deštruktívnymi účinkami tlakovej vlny.

Riziká pre životné prostredie

Čpavok je veľmi toxický pre vodné organizmy (predovšetkým ryby). Vzhľadom na svoju zásaditú

reakciu môže meniť pH vodných ekosystémov. Vo vode podporuje pri nízkych koncentráciách premnoženie vodných rias.

D) SPÔSOB VAROVANIA OBYVATEĽSTVA A ZÁCHRANNÉ PRÁCE

Spôsob varovania obyvateľstva

Varovanie obyvateľstva a vyzoznenie osôb je plánované v oblasti ohrozenia a vykonáva sa ihneď ak následkom mimoriadnej udalosti spojenej s únikom chemickej nebezpečnej látky môže dôjsť k ohrozeniu obyvateľstva všetkými dostupnými prostriedkami, pričom hlavným zdrojom výstražného signálu sú sirény. V časti Matejovce a Stráže pod Tatrami k varovaniu a vyzozneniu sa využíva miestny rozhlas.

V prípade nefunkčnosti ovládania alebo samotných prostriedkov varovania sa na ohrozenom území zabezpečuje núdzový spôsob varovania obyvateľstva a vyzoznenie osôb pomocou mobilných prostriedkov a komunikačných sietí.

vozidlo mestskej polície so zabudovaným megafónom 3 ks

vozidlo mesta Poprad s ručným megafónom 3 ks

Varovanie obyvateľstva sa vykonáva varovnými signálmi:

VŠEOBECNÉ OHROZENIE

2 – minútový kolísavý tón sirén

Varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj pri možnosti rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti. Doplnková informácia : „ *Pozor, únik čpavku!*“ vykonaná autonómnym systémom alebo megafónom.

OHROZENIE VODOU

6 – minútový stály tón sirén bez opakovania

Varovanie obyvateľstva pri povodni a záplavách. Doplnková informácia : „ *Pozor, ohrozenie vodou!*“ vykonaná autonómnym systémom alebo megafónom.

KONIEC OHROZENIA

2 – minútový stály tón sirén bez opakovania

Koniec ohrozenia, alebo koniec pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti.

POZOR!!!

Každý druhý piatok v mesiaci sa vykonáva o 12,00 hod. preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania 2 – minútovým stálym tónom sirén. O pravidelnom preskúšaní funkčnosti sirén a o ďalších skúškach mimo termín informujú rozhlas, televízia, tlač.

Informácie vývoji situácie a o záchranných prácach:

- Mobilnými megafónmi v ohrozených oblastiach
- Mestská polícia 159
- Krízový štáb mesta Poprad 716 72 71, 716 71 11
- vytvorené informačné centrum - tel. spojenie bude upresnené
- Internetová stránka mesta Poprad
- TV Poprad

Záchranné práce

Záchranné práce sú vykonávané v zmysle vyhlášky MV SR č. 523/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie záchranných prác a organizovania jednotiek civilnej ochrany v znení neskorších predpisov a to základnými záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému, ostatnými záchrannými zložkami integrovaného záchranného systému, útvarmi Policajného zboru a osobami povolanými na osobné úkony. Sú vykonávané v závislosti od druhu, rozsahu a času vzniku

mimoriadnej udalosti.

Záchranné práce sa riadia na základe skutočnej situácie a jej predpokladaného vývoja.

Na území mesta Poprad záchranné práce plánuje, organizuje a riadi Krízový štáb mesta Poprad. Záchranné práce vykonávajú mimo zložiek integrovaného záchranného systému, dobrovoľné hasičské zbory (ďalej len DHZ) Spišská Sobota, DHZ Stráže pod Tatrami, DHZ mesto, záchranná jednotka mesta Poprad – jednotka civilnej ochrany, mestská polícia, sily a prostriedky Správy mestských komunikácií a Brantner, s.r.o. a ostatné sily a prostriedky na Príkaz predsedu krízového štábu.

Činnosť pri záchranných prácach obsahuje najmä:

- 1) varovanie obyvateľstva a vyznenie osôb ohrozených mimoriadnou udalosťou a aj pri zmenách situácie počas vykonávania záchranných prác,
- 2) vykonanie prieskumu a pozorovania na postihnutom území, ktorého cieľom je vyhľadať postihnuté osoby mimoriadnou udalosťou, vyznačiť kontaminované a životu nebezpečné úseky,
- 3) vyslobodzovanie postihnutých osôb z trosiek zničených a narušených budov, vrakov dopravných prostriedkov, ochranných stavieb, zo zaplavených priestorov a z horiacich budov,
- 4) prívod vzduchu a vody osobám v zavalených priestoroch a ochranných stavbách,
- 5) individuálnu ochranu osobám v kontaminovanom priestore a ich odsun z tohto priestoru,
- 6) poskytnutie prvej predlekárskej pomoci a neodkladnej zdravotnej starostlivosti zraneným osobám vrátane odsunu postihnutých do zdravotníckych zariadení,
- 7) lokalizáciu a likvidáciu požiarov ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- 8) kontrolu kontaminovania a ožiarenia osôb, kontrolu kontaminovania územia, ovzdušia a budov,
- 9) poskytnutie jódovej a špeciálnej profylaxie,
- 10) hygienickú očistu postihnutých osôb,
- 11) likvidáciu úniku nebezpečných látok a zabránenie ich šíreniu,
- 12) špeciálnu očistu a dezaktiváciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- 13) dezinfekciu, dezinsekciu a deratizáciu územia, budov, priestorov, dopravných prostriedkov a komunikácií nevyhnutných pre činnosť nasadených síl a prostriedkov,
- 14) reguláciu pohybu osôb a dopravných prostriedkov na postihnutom území,
- 15) uzavretie postihnutého územia,
- 16) ochranu postihnutých osôb a nasadených síl a prostriedkov pred nepriaznivými poveternostnými vplyvmi a následkami mimoriadnej udalosti,
- 17) odsun nezranených osôb z postihnutého územia,
- 18) núdzové zásobovanie a núdzové ubytovanie osôb, ktoré sú následkom mimoriadnej udalosti bez základných životných potrieb,
- 19) poskytnutie veterinárnej pomoci postihnutým a ohrozeným zvieratám a vykonanie veterinárnej očisty,
- 20) odpojenie poškodených rozvodných sietí a zariadení ohrozujúcich postihnuté osoby, nasadené sily a prostriedky a majetok,
- 21) pozorovanie postihnutého územia a kontrolné merania,
- 22) spevňovanie alebo strhávanie poškodených stavieb, budov a konštrukcií ohrozujúcich postihnuté osoby a nasadené sily a prostriedky,
- 23) uvoľňovanie zahatých vodných tokov,
- 24) uvoľňovanie určených cestných komunikácií a železničných tratí, vytvorenie priechodov a prejazdov potrebných na vykonávanie záchranných prác a odsun postihnutých osôb,
- 25) čerpanie a vypúšťanie vody zo zaplavených častí budov a územia, kde sa vykonávajú záchranné práce,
- 26) zachytávanie ropných produktov na vodných tokoch a plochách,
- 27) identifikáciu, odsun a pochovávanie usmrtených osôb,

- 28) uskladňovanie, odsun a likvidáciu kontaminovaného materiálu a ekologickú asanáciu zvyškov nebezpečných látok,
29) psychologickú pomoc a duchovnú pomoc.

E) ÚLOHY A OPATRENIA PO VZNIKU MIMORIADNEJ UDALOSTI

Všeobecné zásady činnosti pri ohrození:

- **uvedomte si**, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku,
- **pamätajte** na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni,
- **rešpektujte** informácie prostredníctvom megafónu, televízie a rozhlasu,
- **nerozširujte** poplašné a neoverené správy,
- **nepodceňujte** vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu,
- **netelefonujte** zbytočne, nepreťažujte telefónne linky,
- **pomáhajte** ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o ich deti,
- **dodržiavajte** pokyny zasahujúcich jednotiek Hasičského a záchranného zboru, jednotiek civilnej ochrany a polície.

Pri pobyte v budove:

- zostaňte vo vnútri,
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzatvorte a utesnite (lepiacou páskou) okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela (rukavice, šál, okuliare, pršiplášť, gumáky),
- zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,
- riadte sa podľa pokynov mobilných jednotiek a vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu (doklady, peniaze, lieky, vodu a potraviny na 2-3 dni),
- budovu opustíte len na pokyn,
- pri opustení bytu uzatvorte prívod plynu, elektriny a vody,
- uzamknite byt, dom.

Pri pobyte mimo budovu:

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie ohrozeného priestoru,
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra a vašej polohy, priestor opustíte najkratšou cestou v smere kolmom na smer vetra a šíriacej sa nebezpečnej látky,
- pri opúšťaní priestoru si chráňte dýchacie cesty improvizovanými prostriedkami (vreckovkou, šalom),

Zásady správania sa pred ohrozením povodňami a záplavami

- Vytypujte si bezpečné miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- hodnotné veci zo suterénov, prízemných priestorov a garáží umiestnite do vyššieho poschodia,
- pripravte si vrecia s pieskom na utesnenie nízko položených dverí a okien,
- pripravte si trvanlivé potraviny a pitnú vodu na 2-3 dni,
- ak ste vlastníkom osobného automobilu, pripravte ho na použitie,
- pripravte veci, ktoré by mohla odniesť voda,
- pripravte si evakuačnú batožinu.

Zásady správania sa v období povodní a záplav

- Opustíte ohrozený priestor,
- netelefonujte, len v prípade tiesňového volania,

- v prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie,
- v prípade časovej tiesni sa okamžite presuňte na vytypované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou,
- nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

5.3 Zásady správania sa po povodniach a záplavách

- Nechajte si skontrolovať stav obydlija (statická narušenosť, obývatel'nosť,) rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody,
- zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou - riad'te sa pokynmi hygienika,
- informujte sa o miestach humannej pomoci,
- kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

Činnosť pri nutnosti urýchleného opustenia ohrozeného priestoru

V prípade, ak musíte rýchlo opustiť priestor ohrozenia, alebo sa nachádzate v uzatvorených priestoroch, vykonajte nasledovné opatrenia:

- Uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny.
- Pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky a pod.
- Uzamknite byt.
- Presvedčte sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii.
- V prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti bez dozoru, starí alebo nevládni ľudia - pomôžte im.
- Sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození.
- Dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu.
- Použite prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela.
- Priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možnosti **kolmo na smer vetra**.
- Vždy zachovávajte rozvahu!

Odporúčaná hmotnosť a zloženie úkrytovej a evakuačnej batožiny

Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: **10 - 15 kg**

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: **do 25 kg pre deti**

do 50 kg pre dospelých

Čo vám nemá chýbať v batožine?

- osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov,
- osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby,
- základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2-3 dni,
- predmety osobnej hygieny a dennej potreby,
- náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť,
- prikrývka, spací vak,
- vrecková lampa, sviečka a zápalky,
- ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (mobilný telefón),
- pre deti nezabudnite pribaliť hračku

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky,
- objemné predmety, kočíky, periny a pod.,

- domáce zvieratá, psy, mačky a iné,
- zapalovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.

Zásady správania sa v úkrytoch

- správajte sa zodpovedne a riadte sa úkrytovým poriadkom, dbajte na pokyny obsluhy úkrytu
- neplýtvajte vodou a potravinami,
- udržiujte čistotu a poriadok,
- nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,
- chovajte sa kľudne, vzájomne si pomáhajte,
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

Improvizovaná ochrana dýchacích ciest a povrchu tela

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela.

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku z priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní zamoreného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva.

Ochrana hlavy

Odporúča sa použiť čiapky, šatky, šály, cez ktoré je vhodné natahnúť kapucňu, prípadne nasadiť ochrannú prilbu (najlepšie cyklistickú, pracovnú, lyžiarska a podobne). Najvhodnejším spôsobom ochrany úst a nosa je prekrytie týchto častí kusom flanelovej tkaniny alebo froté uterákom mierne navlhčeným vo vode, vodnom roztoku sódy alebo kyseliny citrónovej. Oči chránime okuliarmi uzavretého typu (potápačské, plavecké, lyžiarske a podobne). Vetracie prieduchy na okuliaroch prelepíme lepiacou páskou.

Ochrana trupu

Všeobecne platí zásada, že každý druh odevu poskytuje určitú mieru ochrany, pričom väčší počet vrstiev zvyšuje koeficient ochrany. Na ochranu môžete použiť dlhé zimné kabáty, bundy, nohavice, kombinézy, šuštiakové športové súpravy. Použitie ochranné odevy je nutné dostatočne utesniť na krku, rukávoch a nohaviciach. Netesnené zapínanie a rôzne nežiadúce trhliny v odevy je nutné prelepiť lepiacou páskou. Ku všetkým ochranným odevom je vhodné použiť nepremokavý plášť (napr. plášť do dažďa) alebo plachtu prehodenú cez hlavu.

Ochrana rúk a nôh

Veľmi dobrým ochranným prostriedkom rúk sú gumené rukavice. Pre ochranu nôh sú najvhodnejšie gumené a kožené čižmy, kožené vysoké topánky. Pri použití nízkych topánok je vhodné zhotoviť si návleky z igelitových sáčkov alebo tašiek.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- celý povrch tela musí byť zakrytý,
- všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť,
- na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

**F) PODROBNOSTI O TOM, KDE SA DAJÚ ZÍSKAŤ ĎALŠIE INFORMÁCIE SÚVISIACE
S PLÁNOM OCHRANY OBYVATEĽSTVA**

Ďalšie informácie súvisiace s Plánom ochrany obyvateľstva je možné získať priamo na mestskom úrade u samostatného pracovníka obrany, bezpečnosti a ochrany.

Pripomienky a návrhy do Plánu ochrany obyvateľstva je možné podať písomne alebo ústne:

adresa	Mesto Poprad, nábřežie Jána Pavla II, 2803/2, 058 42 Poprad
tel.	716 72 71
mobil	0910 890 210
e-mail	imrich.kisel@msupoprad.sk